

---

Kyrkomötet  
Motion 2022:75  
av Åsa Rehndell

## Naturnära skogsbruk

---

### Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att verka för att Svenska kyrkan snarast ställer om allt skogsbruk till ett naturnära skogsbruk utan kalhyggen, med en större och mer naturlig variation hos trädens arter och åldrar.

### Motivering

Klimat- och artkriserna är akuta och vi måste agera nu. Svenska kyrkan har stora möjligheter att bidra bland annat genom sin skogsförvaltning. Enligt 46 kap. 3 § kyrkoordningen ska prästlönstillgångarna förvaltas på ett etiskt försvarbart sätt i enlighet med kyrkans grundläggande värderingar.

IPCC konstaterar i sin rapport Impacts, Adaptation and Vulnerability som publicerades 2022-02-28 att naturbaserade lösningar är vårt största hopp samt att klimat- och artkriserna hänger ihop och att vi inte kan lösa den ena krisen på bekostnad av den andra. Ett naturnära skogsbruk, utan kalhyggen och med en större variation av trädarter och ålder är utan tvekan bättre för den biologiska mångfalden.

Enligt Svenska kyrkans Skogsskötsel- och miljöpolicy ska stiftens skogsbruk bidra till att skogens biologiska mångfald bevaras, att skogsekosystemens funktioner säkras och att värdefulla kulturmiljöer värnas för framtiden. Verksamheten ska dessutom genomsyras av ständig utveckling och förbättring samt beakta synpunkter från interna och externa intressenter och ta hänsyn till samhällets intressen.

Skogar med höga naturvärden är viktiga för både klimatet och den biologiska mångfalden. Forskning visar att dessa skogar bättre lagrar kol i träd och mark än vad produktionsskogar gör. Enligt en ny studie från norra USA ökade mängden kol i skogen kontinuerligt fram till omkring 1850, då människans storskaliga avverkning tog vid. Sedan dess har mängden kol i skogens biomassa ungefär halverats. Om kolet i marken varit med i studien så hade effekten sannolikt varit ännu större.

Skogsförvaltningen måste klimatanpassas. Enligt IPCC kommer extrema värmeböljor som nu uppträder vart femtionde år i genomsnitt uppträda vart tredje till fjärde år 2100. Det betyder att de granplantor som planteras nu så småningom kommer att få uppleva ”2018 års-somrar” med i genomsnitt tre till fyra års intervall. Enligt Skogsstyrelsens rapport 2019/23 Klimatanpassning av skogen och skogsbruket rekommenderas markägare att skapa skogar med flera olika trädslag och bred genetisk variation.

På grund av klimatförändringarna flyttas växtzonerna norrut med cirka en meter i timmen, eller närmare 1 mil per år. Det innebär att Sverige i slutet av 2000-talet kommer att ha ett klimat som liknar det som idag finns i södra Tyskland samtidigt

som risken för torka, bränder och skadedjursangrepp ökar. Redan idag är granen i södra Sverige på sin sydgräns.

Idag tillämpas trakthyggesbruk med kalhyggen på nästan all brukad skog som Svenska kyrkan förvaltar. Kalhyggerna markbereds och planteras med nästan uteslutande gran eller tall. Samtidigt ökar problemen med granbarkborreangrepp och dessa lär fortsätta öka i takt med klimatförändringarna. Dessutom har det visat sig att en betydande andel av de planterade träden dör inom ett fåtal år och att investerade pengar därmed går förlorade.

Allt fler menar att ett naturnära skogsbruk utan kalhyggen är minst lika lönsamt för skogsägaren som trakthyggesbruket. Vilken bruksmetod som framstår som mest ekonomiskt lönsam beror på hur man räknar. Exempelvis minskar många kostnader vid ett naturnära skogsbruk då åtgärder som markberedning, plantering och röjning till stor del utgår. Enligt en rapport från Sveriges lantbruksuniversitet ger trakthyggesbruk på ”svaga marker” inte någon skäligen avkastning på investerade pengar för skogsägare utan ekonomiska intressen i skogsindustrin. Majoriteten av skogsmarken i inlandet norr om Dalälven klassas som svagare marker.

Intäkterna från kyrkans skogsbruk utgör omkring 1,5 procent av kyrkans totala intäkter, i genomsnitt cirka 330 miljoner kronor per år mellan 2010 och 2019. År 2019 och 2020 hade kyrkan haft ett ekonomiskt resultat på över 2 miljarder kronor även om de totala intäkterna från skogsbruket helt uteblivit.

Skogarna är viktiga för återhämtning och rekreation. I dagens stressade samhälle hittar många lugn och återhämtning i naturen. Det är en stor sorg att komma till en tidigare älskad skog och finna ett kalhygge. Att eliminera djurs och växters levnadsmiljöer och många människors ”kyrka” kan inte anses vara förenligt med våra kristna värderingar. Särskilt inte när det finns andra bruksmetoder som både är mer skonsamma med skapelsen och som inte skulle innebära några stora ekonomiska förluster utan kanske till och med öka lönsamheten.

Kalhyggen, markberedning och täta gran- och tallplanteringar missgynnar renbetet. Skog kan brukas utan negativ påverkan på renbete och samisk kultur, genom ett varsamt och naturnära skogsbruk.

Tanumshede den 4 augusti 2022

*Åsa Rehndell (HoJ)*